

NATURA 2000 v Slovenskej republike a právny štát

Prijatie koncepcie NATURA 2000 Slovenskou republikou bolo podmienkou jej vstupu do Európskej únie. NATURA 2000 je v štátoch Európskej únie založená na dvoch jej smerniciach – Smernici o vtákoch a Smernici o biotopoch. Zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny však na úkor občanov Slovenskej republiky ide ďaleko nad rámec oboch vyššie uvedených smerníc (pravdepodobne z podnetu niektorých neslávne známych mimovládnych organizácií). Zodpovednosť za daný stav a za túto zbytočnú nadprácu majú Národná rada Slovenskej republiky (v zostave roku 2002) a Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky pod vedením Strany maďarskej koalície.

Návrhy území NATURA 2000 v Slovenskej republike boli v mnohých prípadoch pripravené v rozpore s daným fyzickým stavom, teda neodborne. Pri časti z nich je možnou príčinou daného stavu pochybenie, ale u iných sa nedá vylúčiť dokonca snaha o podvod.

(NE)ZÁKONNOSŤ PREDBEŽNEJ OCHRANY ÚZEMÍ NATURA 2000

Predbežná ochrana území NATURA 2000 podľa § 27 ods. 7 zákona č. 543/2002 o ochrane prírody a krajiny na obdobie až 12 rokov (od roku 2003 do 2014) obmedzuje hospodársku činnosť a realizáciu investičných zámerov na 35 % územia Slovenskej republiky. § 27 ods. 7 uvedeného zákona znie: „Navrhované územie európskeho významu ... sa považuje za chránené územie...“.

Lenže pritom ani jedna z oboch smerníc Európskej únie platných pre vyhlasovanie území NATURA 2000 takúto predbežnú ochranu v skutočnosti – neuzakňuje (!!!).

V článku 1 Smernice o biotopoch sú uvedené definície pojmov. Pojem predbežná ochrana a ani iný podobný pojem tam uvedené nie sú. V článku 1 Smernice o biotopoch je pod písmenom l) uvedený pojem „osobitné územie ochrany“. Ním sa však dotknuté územie stáva až po vyhlásení členským štátom za chránené územie a teda nie 12 rokov pred jeho vyhlásením, ako to musí byť podľa § 27 ods. 7 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v Slovenskej republike. Aj články 2., 3., 4., 5. a 6. uvedenej Smernice pojednávajú iba o pojme „osobitné územie ochrany“, teda o lokalitách, ktoré boli členským štátom už vyhlásené (a nie o tých, ktoré sú na vyhlásenie iba pripravované). V uvedenom prípade, teda v prípade predbežnej ochrany podľa § 27 ods. 7 uvedeného zákona ide zrejme o nadprácu vtedajšieho zákonodarného zboru i Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky, ktoré návrh uvedeného zákona pripravovalo. Na úkor koho sa tak stalo, to už vieme – na úkor občanov Slovenskej republiky. Čo zatiaľ nevieme, to je otázka, v záujme koho sa tak stalo.

ABSENCIA ZMAKČUJÚCICH USTANOVENÍ

Zákon č. 543/2002 Z. z. ochrane prírody a krajiny a doterajšia prax vo vzťahu medzi Slovenskou republikou a Európskou komisiou nerešpektuje nasledujúce „zmäkčujúce“ ustanovenia Smerníc:

- Článok 4 ods. 2 Smernice o biotopoch o pružnejšom uplatňovaní kritérií, ak prioritné biotopy a lebo druhy zaberajú viac ako 5 % rozlohy štátu.
- Článok 2 ods. 3 Smernice o biotopoch o opatreniach, ktoré majú brať do úvahy hospodárske, sociálne a kultúrne požiadavky a regionálne a miestne charakteristiky.
- Článok 2 Smernice o vtákoch o opatreniach, ktoré sa majú vykonávať s ohľadom aj na hospodárske a rekreačné požiadavky.

Neuplatňovanie uvedených ustanovení Smerníc v zákonoch Slovenskej republiky je na úkor jej občanov. Aj tu je na mieste otázka, v záujme koho sa tak stalo.

STOVKY „VEDECKÝCH OMYLOV“ (ALEBO AJ PODVODOV) V PODKLADOCH SÚSTAVY NATURA 2000

Podľa stanoviska Štátnej ochrany prírody Slovenskej republiky a podľa následnej správy Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky „Prehodnotenie sústavy NATURA 2000“ predloženej na rokovanie vlády v apríli 2008 „nebolo potvrdené, že došlo k vedeckému omylu pri klasifikovaní CHVÚ...“.

Analýzou platných vyhlášok, ktorými boli vyhlásené chránené vtáčie územia alebo ich návrhov a jej porovnaním s biologickými vlastnosťami kritériových druhov vtákov sa dá definovať celkovo 20(!!!) dôvodov na zrušenie jednotlivých chránených vtáčích území na území Slovenskej republiky alebo na ich nevyhlásenie.

Ako príklad na odbornú nekompetentnosť zostavovateľov návrhov CHVÚ uvádzam zákaz lesohospodárskych činností, práva poľovníctva a organizovania turistických, športových a iných hromadných aktivít v priebehu celého roka v okruhu 200 m okolo hniezda orla krikl'avého. Orol krikl'avý je na Slovensku inak celkom bežný druh a hniezdi ho tu až 900 párov. Tento druh však u nás nie je stály, pretože na zimu sa od nás odsťahuje. Zo zimoviska v Afrike k nám prilieta v prvej dekáde apríla a odlieta v septembri. Z uvedeného vyplýva, že od 1. októbra do 31. marca nasledujúceho roka sa u nás vôbec nevyskytuje. Preto nie je žiaden rozumný dôvod, aby sa v tomto období v ochrannom pásme jeho hniezda zakázané činnosti nemohli vykonávať.

Podobných príkladov sa dajú uviesť stovky.

Záver:

Sústavu NATURA 2000 v Slovenskej republike je potrebné v celom rozsahu prehodnotiť za účinnej spätnej väzby hospodárskej sféry a za využitia najmodernejších prírodovedeckých poznatkov.

Jozef Vojtek, odborný radca Krajského úradu životného prostredia v Nitre
Písané pre GRZVNL dňa 9.6.2008.